

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Jõustumise kp:
Avaldamismärge:

Riigikogu
välisleping
algtekst
01.07.2001
RT II 2001, 6, 33

Lapseröövi suhtes tsiviilõiguse kohaldamise rahvusvaheline konventsioon

07.03.2017 16:10

Veaparandus. Parandatud konventsiooni vastuvõtmise kuupäev Riigi Teataja seaduse § 10 lg 2 alusel.

Vastu võetud 25.10.1980

[Lapseröövi suhtes tsiviilõiguse kohaldamise rahvusvahelise konventsiooniga ühinemise seadus](#)

[Välisministeeriumi teadaanne välislepingu jõustumise kohta](#)

Välisministeeriumi esitatud [rahvusvahelise lapseröövi suhtes tsiviilõiguse kohaldamise konventsiooniestikeelse tõlke uus redaktsioon](#)

Konventsioonile alla kirjutanud riigid, olles veendunud, et lapse hooldamisega seotud asjades on kõige tähtsam järgida lapse huve;

soovides rahvusvaheliselt kaitsta last tema õigusvastasest äraviimisest või kinnipidamisest tulenevate kahjulike tagajärgede eest ning soovides õiguslikult reguleerida lapse viivitamatu tagasipöördumine tema hariliku viibimiskoha riiki ja tagada vanemale õigus teda külastada,

on otsustanud sõlmida konventsiooni ja on kokku leppinud järgmises.

1. peatükk KONVENTSIOONI KOHALDAMISALA

Artikkel 1

Konventsiooni eesmärgid on:

- tagada osalisriiki õigusvastaselt viidud või osalisriigis kinni hoitava lapse viivitamatu tagasitoomine tema hariliku viibimiskoha riiki;
- osalisriigi seaduste alusel võimaldada last hooldada ja külastada teises osalisriigis.

Artikkel 2

Konventsiooniosaline rakendab viivitamata abinõusid, et oma territooriumil täita konventsiooni eesmäärke.

Artikkel 3

Lapse äraviimine või kinnihoidmine on õigusvastane, kui:

- see on vastuolus füüsilisele või muule isikule või asutusele vahetult enne lapse äraviimist või kinnihoidmist tema hariliku viibimiskoha riigi seaduse alusel antud hooldamisõigusega;
- äraviimise või kinnihoidmise ajal hooldamisõigust teostati või oleks teostatud, kui last ei oleks ära viidud või kinni hoitud.

Punktis animetatud hooldamisõigus tekib seaduse, kohtu või haldusorgani otsuse või riigi seaduse kohase lepingu alusel.

Artikkel 4

Konventsiooni kohaldatakse lapse suhtes, kelle harilik viibimiskoht on konventsiooniosalises riigis vahetult enne hooldamisõiguse või külastamisõiguse rikkumist. Konventsiooni ei kohaldata, kui laps on saanud 16-aastaseks.

Artikkel 5

Konventsioonis kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) *hooldamisõigust* tähendab lapse hooldamisega seotud õigust ja eelkõige õigust määrata lapse elukoht;
- b) *külastamisõigust* tähendab õigust viia laps piiratud ajaks kohta, mis asub mujal kui lapse harilik viibimiskoht.

2. peatükk KESKASUTUSED

Artikkel 6

Konventsiooniosaline määrab temale konventsiooniga pandud kohustuste täitmiseks keskasutuse.

Mitme õigussüsteemiga föderaalriik ja autonoomsete haldusüksustega riik võivad nimetada rohkem kui ühe keskasutuse ning täpsustada nende pädevuse. Kui riik on nimetanud rohkem kui ühe keskasutuse, peab ta määrama asutuse, kellele tuleb esitada taotlus edastamiseks riigi asjaomasele keskasutusele.

Artikkel 7

Keskasutused teevad omavahel koostööd ja edendavad oma riigi teiste pädevate asutuste koostööd, et tuua laps viivitamata tagasi ja täita teisi konventsiooni eesmärgi.

Keskasutused rakendavad abinõusid, et otse või vaheasutuse kaudu:

- a) tuvastada õigusvastaselt ära viidud või kinni hoitud lapse asukoht;
- b) ära hoida lapse või asjast huvitatud poole edasine traumeerimine;
- c) jõuda kokkuleppele lapse vabatahtlikus tagastamises või tekkinud olukorrale rahumeelse lahenduse leidmises;
- d) vajaduse korral vahetada teavet lapse sotsiaalse tausta kohta;
- e) anda üldinfot konventsiooni kohaldamist käsitlevate siseriiklike seaduste kohta;
- f) algatada kohtu- või haldusmenetlus lapse tagastamiseks ja vajaduse korral astuda samme, et korraldada külastamisõiguse kasutamine;
- g) tagada õigusnõustaja või advokaadi osalemine menetluses ja korraldada muu õigusnõustamine;
- h) võtta haldusmeetmeid lapse ohutuks tagasipöördumiseks;
- i) hoida teisi asjaosalisi konventsiooni kohaldamisega kursis ja vajaduse korral kõrvaldada kohaldamistakistused.

3. peatükk LAPSE TAGASTAMINE

Artikkel 8

Isik või asutus või muu institutsioon, kes teatab, et laps on ära viidud või kinni hoitud hooldamisõigust rikkudes, võib taotleda lapse alalise elukoha järgselt keskasutuselt või riigi muult asjaomaselt asutuselt abi lapse tagasipöördumiseks.

Taotlus peab sisaldama:

- a) taotleja ning lapse äraviimises või kinnihoidmises süüdistatava isiku isikuandmeid;
- b) võimaluse korral lapse sünnikuupäeva;
- c) aluseid, millele tugineb lapse tagastamise nõue;
- d) lapse arvatava asukoha andmeid ja selle isiku andmeid, kellega laps koos võiks asuda.

Taotlusele võib lisada:

- e) asjakohase otsuse või kokkuleppe tõestatud koopia;
- f) lapse hariliku viibimiskoha riigi seaduste kohase tõendi, mille on andnud riigi keskasutus või muu pädev asutus, või selle riigi seaduste järgi vande all antud tunnistus;
- g) muud asjakohased dokumendid.

Artikkel 9

Kui artiklis 8 nimetatud taotluse saanud keskasutusel on alust arvata, et laps viibib teises riigis, peab ta viivitamata edastama taotluse selle osalisriigi keskasutusele ja teavitama taotlevat keskasutust või taotluse esitajat asjade käigust.

Artikkel 10

Selle riigi keskasutus, kus laps viibib, rakendab abinõusid, et laps vabatahtlikult tagastataks.

Artikkel 11

Konventsiooniosalise riigi kohus või haldusasutus peab lapse tagastamise asja menetlemist alustama viivitamata.

Kui asjaomane kohus või haldusasutus ei ole otsust menetluse algusest alates kuue nädala jooksul teinud, võib taotleja või taotluse saanud riigi keskasutus ise taotleda või paluda taotluse esitanud riigi keskasutust taotleda

selgitust viivitamise põhjuste kohta. Kui vastus saabub taotluse saanud riigi keskasutusele, edastab see vastuse taotluse esitanud riigi keskasutusele või taotlejale.

Artikkel 12

Kui lapse äraviimine või kinnihoidmine on õigusvastane artikli 3 järgi ja kohtu- või haldusmenetluse alguseks lapse asukohariigis on lapse õigusvastasest äraviimisest või kinnihoidmisest möödunud alla aasta, nõuab asjaomane asutus lapse viivitamatut tagastamist.

Kui menetlust alustatakse pärast eelmises lõikes nimetatud aja möödumist, nõuab kohus või haldusasutus siiski lapse tagastamist, kui ei ole tõendatud, et laps on uue keskkonnaga kohanenud.

Kui taotluse saanud riigi kohtul või haldusasutusel on alust arvata, et laps on viidud kolmandasse riiki, võib menetluse peatada või taotluse tagasi lükata.

Artikkel 13

Eelmise artikliga ei ole vastuolus taotluse saanud riigi kohtu või haldusasutuse kohustus nõuda lapse tagastamist, kui lapse tagastamisele vastu vaidlev füüsiline või muu isik või asutus tõendab, et

- a) lapse eest hoolitsenud füüsiline või muu isik või asutus ei ole lapse äraviimise või kinnipidamise ajal teostanud oma hooldamisõigust või et ta on täielikult või osaliselt nõustunud lapse äraviimisega või kinnihoidmisega või
- b) lapse tagasitoomine võib talle põhjustada füüsilisi või psüühilisi kannatusi või muul viisil võib lapse asetada ebakindlasse olukorda.

Kohus või haldusasutus võib keelduda lapse tagastamist nõudmast, kui laps on jõudnud vanusesse ja küpsusesse, kus on õige tema arvamusega arvestada, ning ta ei soovi tagasi tulla.

Selle artikli asjaoludest lähtudes peab kohus või haldusorgan arvestama lapse sotsiaalset tausta käsitlevat infot, mille on andnud lapse hariliku viibimiskoha keskasutus või muu pädev asutus.

Artikkel 14

Et tuvastada, kas lapse äraviimine või kinnipidamine on õigusvastane artikli 3 tähenduses, võib taotluse saanud riigi kohus või haldusasutus järgida otse seadust ning kohtu- või haldusasutuse seda otsust, mida lapse asukohariik on ametlikult tunnustanud, korraldamata menetlust välisriigi sellise seaduse või otsuse tunnustamiseks, mida võib kohaldada ka teisiti.

Artikkel 15

Konventsiooniosalise kohus või haldusasutus võib enne lapse tagastamise nõudmist taotleda, et taotluse esitaja saaks lapse asukohariigi ametiisikutelt otsuse või muu kinnituse selle kohta, et lapse äraviimine või kinnihoidmine on seadusvastane konventsiooni artikli 3 tähenduses, kui sellist otsust või kinnitust on selles riigis võimalik saada. Konventsiooni osalisriikide keskasutus aitab otsust või kinnitust saada oma võimaluste kohaselt.

Artikkel 16

Kui selle riigi kohus või haldusorgan, kuhu laps on viidud või kus teda kinni hoitakse, saab avalduse artikli 3 tähenduses lapse õigusvastase äraviimise või kinnihoidmise kohta, ei tohi ta otsustada lapse hoolduse üle senikaua, kuni on otsustatud, et last ei tagastata konventsiooni alusel, või kui konventsioonikohast taotlust pole esitatud teate kättesaamisest alates mõistliku aja jooksul.

Artikkel 17

Ainuüksi fakt, et hooldamisotsus on tehtud või et seda tunnustatakse taotluse saanud riigis, ei saa olla konventsiooni järgi lapse tagastamisest keeldumise alus, kuid taotluse esitanud riigi kohus või haldusasutus võib konventsiooni kohaldades arvestada selle otsuse tegemise põhjusi.

Artikkel 18

Selle peatüki sätted ei ole vastuolus kohtu või haldusasutuse õigusega nõuda lapse tagastamist mis tahes ajal.

Artikkel 19

Lapse tagastamise kohta konventsiooni alusel tehtud otsus ei takista hoolduse otsustamist.

Artikkel 20

Lapse tagastamisest artikli 12 alusel võib keelduda, kui taotluse saanud riik järgib inimõiguste ja põhivabaduste neid printsiipe, mille kohaselt ei saa last tagastada.

4. peatükk KÜLASTAMISÕIGUS

Artikkel 21

Külastamisaotlus esitatakse osalisriigi keskasutusele samal viisil kui lapse tagastamise taotlus.

Keskasutused teevad koostööd, et soodustada külastamisõiguse rahumeelset kasutamist ja selle õiguse teostamisega seotud tingimuste täitmist. Keskasutused peavad rakendama abinõusid, et kõrvaldada külastamisõiguse kasutamist takistavad asjaolud.

Keskasutus võib ise või vahendaja kaudu algatada menetluse või aidata algatada menetlust, mille eesmärk on kaitsta neid õigusi ning tagada nende õigustega seotud tingimuste täitmine.

5. peatükk ÜLDSÄTTED

Artikkel 22

Kohtu või haldusastutuse menetluskulude hüvitamist ei pea konventsiooni kohaselt tagama võlakirja või deposiidi või muu väärpaberiga.

Artikkel 23

Konventsiooni kohaselt ei nõuta dokumentide legaliseerimist ega muid selliseid formaalsusi.

Artikkel 24

Taotluse saanud riigi keskasutusele saadetakse avaldus, kiri või muu dokument peab olema taotluse esitanud riigi keeles ja tõlgitud taotluse saanud riigi ametlikku keelde või ühte ametlikest keeltest või kui see osutub võimatuks, siis inglise või prantsuse keelde.

Konventsiooniosaline võib artikli 42 kohast reservatsiooniga tehes oma avalduses, kirjas või muus tema keskasutusele saadetakse vastu vaielda kas inglise või prantsuse keele kasutamisele, kuid mitte mõlema keele kasutamisele.

Artikkel 25

Osalisriigi kodanikul ja isikul, kellel on osalisriigis harilik viibimiskoht, on õigus saada konventsiooni kohaldamise korral õigusabi igas osalisriigis samadel tingimustel nagu selle riigi kodanikul või isikul, kellel on selles riigis harilik viibimiskoht.

Artikkel 26

Konventsiooni kohaldamise kulud kannab konventsiooniosaline. Konventsiooniosalise keskasutus ja muu asjaomane ametiasutus ei tohi kehtestada konventsiooni alusel esitatava avalduse kohta lõivu või nõuda taotluse esitajalt menetluskulude või advokaadi või õigusnõustaja osavõtust tulenevate kulude hüvitamiseks muud tasu. Nimetatud asutused võivad nõuda ainult lapse tagasitoomisega seotud kulude hüvitamist.

Konventsiooniosaline võib artikli 42 alusel tehtava reservatsiooniga deklareerida, et ta võtab endale advokaadi või õigusnõustaja osalemisest või kohtumenetlusest tingitud kuludega seotud kohustuse üksnes siis, kui ta võib kulud hüvitada selle riigi õigusabisüsteemi kaudu.

Konventsiooni kohaselt lapse tagastamist nõudes või külastamisõiguse nõuet esitades võib kohus või haldusasutus vajaduse korral kohustada lapse ära viinud või teda kinni hoidnud või külastamisõiguse kasutamist takistanud isikut hüvitama taotleja sõidukulud, lapse asukoha kindlaksmääramiseks tehtud kulud, taotluse esitaja esindaja kulud, lapse tagastamise kulud ja muud taotluse esitajal tekkinud kulud.

Artikkel 27

Kui on ilmne, et konventsiooni nõudeid ei ole täidetud või kui selle kohaldamine on muul viisil põhjendamata, ei ole keskasutus kohustatud taotlust rahuldama. Taotluse rahuldamata jätmise põhjused peab keskasutus tegema viivitamata teatavaks taotlejale või keskasutusele, kelle kaudu on taotlus edastatud.

Artikkel 28

Keskasutus võib nõuda, et taotlusele lisatakse kirjalik volitus, mille alusel ta saab tegutseda taotleja huvides või et selleks määratakse esindaja.

Artikkel 29

Konventsiooniga ei ole vastuolus füüsilise või muu isiku või asutuse õigus väita, et on rikutud hooldamisõigust või külastamisõigust artikli 3 või artikli 21 tähenduses, ja konventsiooni kohaselt või konventsiooni järgimata pöörduda osalisriigis otse kohtu või haldusasutuse poole.

Artikkel 30

Konventsiooniosalise kohus või haldusasutus rahuldab avalduse, mis on konventsiooni järgides esitatud tema keskasutusele või otse kohtule või otse haldusasutusele koos asjaomaste dokumentidega ja muu informatsiooniga, või mille on andnud keskasutus.

Artikkel 31

Kui mitme territoriaalüksusega riigis kohaldatakse lapse hooldamisõiguse suhtes vähemalt kaht seadusest tulenevat korda,

- a) käsitatakse lapse hariliku viibimiskohana sellist kohta territoriaalses üksuses;
- b) hariliku viibimiskoha suhtes kohaldatava seadusena selle territoriaalüksuse seadust, kus lapsel on harilik viibimiskoht.

Artikkel 32

Kui mitme territoriaalüksusega riigis kohaldatakse lapse hooldamisõiguse suhtes vähemalt kaht seadusest tulenevat korda, käsitatakse viidet selle riigi seadusele kui viidet territoriaalüksuse õigusele.

Artikkel 33

Riik, kelle territoriaalüksused kohaldavad laste hooldamisõiguse suhtes oma seadust, on kohustatud konventsiooni kohaldama ainult juhul, kui kohaldamine oleks õiguskorra järgi ette nähtud.

Artikkel 34

Konventsiooni kohaldamise korral on ta ülimuslik 1961. a 5. oktoobri konventsiooni suhtes, mis käsitleb ametiisikute pädevust ja alaealiste kaitseks kohaldatavaid seadusi, kui riik on mõlema konventsiooni osaline. Muul juhul ei piira konventsioon päritoluriigi ja adressaatriigi vahel sõlmitud rahvusvahelise kokkuleppe või adressaatriigi muu õigusakti kohaldamist, et taotleda õigusvastaselt äraviidud või kinnihoitud lapse tagastamist või külastamisõiguse kasutamist.

Artikkel 35

Osalisriigid kohaldavad konventsiooni üksnes selle õigusvastase äraviimise ja kinnihoidmise suhtes, mis pannakse toime pärast konventsiooni jõustumist riigis.

Kui deklaratsioon on tehtud artikli 39 või 40 alusel, siis käsitatakse eelmises lõikes nimetatud osalisriigina territoriaalset üksust või territoriaalseid üksusi, mille suhtes konventsiooni kohaldatakse.

Artikkel 36

Konventsiooniga ei ole vastuolus sõlmida osalisriigis kokkuleppeid konventsioonis lapse tagastamise kohta kehtestatud piirangute vähendamiseks.

6. peatükk LÕPPSÄTTED

Artikkel 37

Konventsioon on allakirjutamiseks avatud kõigile riikidele, kes olid Haagi Rahvusvahelise Eraõiguse Konverentsi liikmed selle 14. istungjärgu ajal.

Konventsioon ratifitseeritakse, võetakse vastu või kinnitatakse ning selle ratifitseerimis-, vastuvõtmis- või kinnitamisdokumendid antakse hoiule Hollandi Kuningriigi välisministeeriumi.

Artikkel 38

Konventsiooniga võib ühineda iga riik.

Ühinemisdokument deponeeritakse Hollandi Kuningriigi Välisministeeriumi.

Konventsioon jõustub ühineva riigi suhtes kolmanda kuu esimesel päeval pärast ühinemisdokumendi deponeerimist.

Ühinemine kehtib ühineva riigi ja ühinemise heaks kiitnud konventsiooniosalise kohta. Konventsiooni ratifitseerinud, heaks kiitnud või vastuvõtnud liikmesriik teeb heakskiitmise kohta deklaratsiooni pärast seda, kui ta on konventsiooniga ühinenud. Deklaratsioon deponeeritakse Hollandi Kuningriigi Välisministeeriumi, kes diplomaatiliste kanalite kaudu saadab igale konventsiooniosalisele deklaratsiooni tõestatud koopia.

Konventsioon jõustub ühineva riigi ja riigi ühinemise heaks kiitnud riigi suhtes kolmanda kalendrikuu esimesel päeval pärast heakskiidudeklaratsiooni deponeerimist.

Artikkel 39

Konventsiooni alla kirjutades, ratifitseerides, vastu võttes, kinnitades või sellega ühinedes võib riik deklareerida, et konventsioon hakkab kehtima kõigil territooriumidel, mille rahvusvaheliste suhete eest ta vastutab, või vähemalt ühel neist. Deklaratsioon hakkab selle riigi kohta kehtima samal ajal.

Deklaratsioon ja konventsiooni hilisem kohaldamine teistele territooriumidele tuleb teha teatavaks Hollandi Kuningriigi Välisministeeriumile.

Artikkel 40

Konventsiooniosaline, kellel on vähemalt kaks erisuguse õiguskorraga territoriaalüksust, võib konventsiooni alla kirjutades, ratifitseerides, vastu võttes, kinnitades või sellega ühinedes deklareerida, et konventsiooni kohaldatakse kõigile territoriaalüksustele või ainult ühele või mitmele neist. Osalisriik võib territoriaalüksuse suhtes konventsiooni kohaldamiseks alati teha uue deklaratsiooni.

Deklaratsioonist tuleb teatada Hollandi Kuningriigi Välisministeeriumile.

Artikkel 41

Kui konventsiooni kirjutab alla, ratifitseerib, võtab vastu, kinnitab või ühineb sellega või esitab artikli 40 kohase deklaratsiooni selle osalisriigi keskvõimu esindaja, kus on vähemalt kaks erisuguse õigus- ja halduskorraga territoriaalüksust, ei või seda käsitada territoriaalüksuste pädevuse piiramisena.

Artikkel 42

Riik võib hiljemalt konventsiooni ratifitseerides, vastu võttes või kinnitades või sellega ühinedes või koos artiklis 39 või 40 nimetatud deklaratsiooniga teha artiklis 24 või artikli 26 lõikes 3 nimetatud reservatsiooni või teha mõlemad. Muid reservatsioone teha ei tohi.

Riik võib reservatsioonist igal ajal loobuda. Loobumisest teatatakse Hollandi Kuningriigi Välisministeeriumile.

Reservatsioonid kaotavad jõu kolmanda kalendrikuu esimesel päeval pärast eelmise lõike kohast reservatsioonist loobumist.

Artikkel 43

Konventsioon jõustub kolmanda kalendrikuu esimesel päeval pärast seda, kui kolmas ratifitseerimis-, vastuvõtmis-, kinnitamis- või ühinemisdokument on artilite 37 ja 38 kohaselt deponeeritud.

Pärast seda jõustub konventsioon:

- 1) selle ratifitseerinud, vastu võtnud, heaks kiitnud või sellega ühinenud riigi suhtes kolmanda kalendrikuu esimesel päeval pärast ratifitseerimis-, vastuvõtmis-, kinnitamis- või ühinemisdokumendi deponeerimist;
- 2) kooskõlas artikliga 39 või 40 territooriumi või territoriaalüksuse suhtes, millele konventsiooni kohaldatakse, kolmanda kalendrikuu esimesel päeval pärast nimetatud artiklites sätestatud teatamist.

Artikkel 44

Konventsioon kehtib artikli 43 lõike 1 kohase jõustumise päevast alates viis aastat ja seda ka nende riikide suhtes, kes on konventsiooni ratifitseerinud, vastu võtnud või heaks kiitnud või sellega ühinenud hiljem.

Kui denonsseerimisi ei ole, pikeneb konventsiooni kehtivus iga viie aasta järel.

Denonsseerimisest tuleb teatada Hollandi Kuningriigi Välisministeeriumile vähemalt kuus kuud enne viieaastase kehtivusaja lõppemist. Denonsseerimine võib piirduda kindla territooriumi või territoriaalüksusega, millele konventsiooni kohaldatakse.

Denonsseerimine kehtib ainult selle riigi suhtes, kes on sellest teatanud. Teiste konventsiooniosaliste suhtes jääb konventsioon kehtima.

Artikkel 45

Hollandi Kuningriigi Välisministeerium teeb Haagi Rahvusvahelise Eraõiguse Konverentsi liikmesriikidele ja artikli 38 kohaselt ühinenud riikidele teatavaks:

- 1) artiklis 37 nimetatud allakirjutamised, ratifitseerimised, vastuvõtmised ja heaks kiitmised;
- 2) artiklis 38 nimetatud ühinemised;
- 3) kuupäeva, mil konventsioon artikli 43 alusel jõustub;
- 4) artiklis 39 nimetatud kohaldamise;
- 5) artiklites 38 ja 40 nimetatud deklaratsioonid;
- 6) artiklis 24 ja artikli 26 lõikes 3 nimetatud reservatsioonid ning artiklis 42 nimetatud reservatsioonidest loobumised;
- 7) artiklis 44 nimetatud denonsseerimised.

Selle kinnituseks on volitatud isikud konventsioonile alla kirjutanud.

Koostatud 25. oktoobril 1980. a Haagis inglise ja prantsuse keeles. Tekstid on võrdselt autentset ja ühes eksemplaris, mis deponeeritakse Hollandi Kuningriigi valitsuse arhiivi. Teksti tõestatud koopia saadetakse diplomaatilisi kanaleid kasutades igale Haagi Rahvusvahelise Eraõiguse Konverentsi 14. istungjärgul osalenud liikmesriigile.

CONVENTION ON THE CIVIL ASPECTS OF INTERNATIONAL CHILD ABDUCTION (Concluded October 25, 1980)

The States signatory to the present Convention,

Firmly convinced that the interests of children are of paramount importance in matters relating to their custody,

Desiring to protect children internationally from the harmful effects of their wrongful removal or retention and to establish procedures to ensure their prompt return to the State of their habitual residence, as well as to secure protection for rights of access,

Have resolved to conclude a Convention to this effect, and have agreed upon the following provisions –

Chapter I SCOPE OF THE CONVENTION

Article 1

The objects of the present Convention are –

- a) to secure the prompt return of children wrongfully removed to or retained in any Contracting State; and
- b) to ensure that rights of custody and of access under the law of one Contracting State are effectively respected in the other Contracting States.

Article 2

Contracting States shall take all appropriate measures to secure within their territories the implementation of the objects of the Convention. For this purpose they shall use the most expeditious procedures available.

Article 3

The removal or the retention of a child is to be considered wrongful where –

- a) it is in breach of rights of custody attributed to a person, an institution or any other body, either jointly or alone, under the law of the State in which the child was habitually resident immediately before the removal or retention; and
- b) at the time of removal or retention those rights were actually exercised, either jointly or alone, or would have been so exercised but for the removal or retention.

The rights of custody mentioned in sub-paragraph *a)* above, may arise in particular by operation of law or by reason of a judicial or administrative decision, or by reason of an agreement having legal effect under the law of that State.

Article 4

The Convention shall apply to any child who was habitually resident in a Contracting State immediately before any breach of custody or access rights. The Convention shall cease to apply when the child attains the age of 16 years.

Article 5

For the purposes of this Convention –

- a) “rights of custody” shall include rights relating to the care of the person of the child and, in particular, the right to determine the child’s place of residence;
- b) “rights of access” shall include the right to take a child for a limited period of time to a place other than the child’s habitual residence.

Chapter II CENTRAL AUTHORITIES

Article 6

A Contracting State shall designate a Central Authority to discharge the duties which are imposed by the Convention upon such authorities.

Federal States, States with more than one system of law or States having autonomous territorial organizations shall be free to appoint more than one Central Authority and to specify the territorial extent of their powers. Where a State has appointed more than one Central Authority, it shall designate the Central Authority to which applications may be addressed for transmission to the appropriate Central Authority within that State.

Article 7

Central Authorities shall co-operate with each other and promote co-operation amongst the competent authorities in their respective State to secure the prompt return of children and to achieve the other objects of this Convention.

In particular, either directly or through any intermediary, they shall take all appropriate measures –

- a) to discover the whereabouts of a child who has been wrongfully removed or retained;
- b) to prevent further harm to the child or prejudice to interested parties by taking or causing to be taken provisional measures;
- c) to secure the voluntary return of the child or to bring about an amicable resolution of the issues;
- d) to exchange, where desirable, information relating to the social background of the child;
- e) to provide information of a general character as to the law of their State in connection with the application of the Convention;
- f) to initiate or facilitate the institution of judicial or administrative proceedings with a view to obtaining the return of the child and, in a proper case, to make arrangements for organizing or securing the effective exercise of rights of access;
- g) where the circumstances so require, to provide or facilitate the provision of legal aid and advice, including the participation of legal counsel and advisers;
- h) to provide such administrative arrangements as may be necessary and appropriate to secure the safe return of the child;
- i) to keep each other informed with respect to the operation of this Convention and, as far as possible, to eliminate any obstacles to its application.

Chapter III RETURN OF CHILDREN

Article 8

Any person, institution or other body claiming that a child has been removed or retained in breach of custody rights may apply either to the Central Authority of the child’s habitual residence or to the Central Authority of any other Contracting State for assistance in securing the return of the child.

The application shall contain –

- a) information concerning the identity of the applicant, of the child and of the person alleged to have removed or retained the child;
- b) where available, the date of birth of the child;
- c) the grounds on which the applicant’s claim for return of the child is based;
- d) all available information relating to the whereabouts of the child and the identity of the person with whom the child is presumed to be.

The application may be accompanied or supplemented by –

- e) an authenticated copy of any relevant decision or agreement;
- f) a certificate or an affidavit emanating from a Central Authority, or other competent authority of the State of the child’s habitual residence, or from a qualified person, concerning the relevant law of that State;
- g) any other relevant document.

Article 9

If the Central Authority which receives an application referred to in Article 8 has reason to believe that the child is in another Contracting State, it shall directly and without delay transmit the application to the Central Authority of that Contracting State and inform the requesting Central Authority, or the applicant, as the case may be.

Article 10

The Central Authority of the State where the child is shall take or cause to be taken all appropriate measures in order to obtain the voluntary return of the child.

Article 11

The judicial or administrative authorities of Contracting States shall act expeditiously in proceedings for the return of children.

If the judicial or administrative authority concerned has not reached a decision within six weeks from the date of commencement of the proceedings, the applicant or the Central Authority of the requested State, on its own initiative or if asked by the Central Authority of the requesting State, shall have the right to request a statement of the reasons for the delay. If a reply is received by the Central Authority of the requested State, that Authority shall transmit the reply to the Central Authority of the requesting State, or to the applicant, as the case may be.

Article 12

Where a child has been wrongfully removed or retained in terms of Article 3 and, at the date of the commencement of the proceedings before the judicial or administrative authority of the Contracting State where the child is, a period of less than one year has elapsed from the date of the wrongful removal or retention, the authority concerned shall order the return of the child forthwith.

The judicial or administrative authority, even where the proceedings have been commenced after the expiration of the period of one year referred to in the preceding paragraph, shall also order the return of the child, unless it is demonstrated that the child is now settled in its new environment.

Where the judicial or administrative authority in the requested State has reason to believe that the child has been taken to another State, it may stay the proceedings or dismiss the application for the return of the child.

Article 13

Notwithstanding the provisions of the preceding Article, the judicial or administrative authority of the requested State is not bound to order the return of the child if the person, institution or other body which opposes its return establishes that –

- a) the person, institution or other body having the care of the person of the child was not actually exercising the custody rights at the time of removal or retention, or had consented to or subsequently acquiesced in the removal or retention; or
- b) there is a grave risk that his or her return would expose the child to physical or psychological harm or otherwise place the child in an intolerable situation.

The judicial or administrative authority may also refuse to order the return of the child if it finds that the child objects to being returned and has attained an age and degree of maturity at which it is appropriate to take account of its views.

In considering the circumstances referred to in this Article, the judicial and administrative authorities shall take into account the information relating to the social background of the child provided by the Central Authority or other competent authority of the child's habitual residence.

Article 14

In ascertaining whether there has been a wrongful removal or retention within the meaning of Article 3, the judicial or administrative authorities of the requested State may take notice directly of the law of, and of judicial or administrative decisions, formally recognized or not in the State of the habitual residence of the child, without recourse to the specific procedures for the proof of that law or for the recognition of foreign decisions which would otherwise be applicable.

Article 15

The judicial or administrative authorities of a Contracting State may, prior to the making of an order for the return of the child, request that the applicant obtain from the authorities of the State of the habitual residence of the child a decision or other determination that the removal or retention was wrongful within the meaning of Article 3 of the Convention, where such a decision or determination may be obtained in that State. The Central Authorities of the Contracting States shall so far as practicable assist applicants to obtain such a decision or determination.

Article 16

After receiving notice of a wrongful removal or retention of a child in the sense of Article 3, the judicial or administrative authorities of the Contracting State to which the child has been removed or in which it has been retained shall not decide on the merits of rights of custody until it has been determined that the child is not to be returned under this Convention or unless an application under this Convention is not lodged within a reasonable time following receipt of the notice.

Article 17

The sole fact that a decision relating to custody has been given in or is entitled to recognition in the requested State shall not be a ground for refusing to return a child under this Convention, but the judicial or administrative authorities of the requested State may take account of the reasons for that decision in applying this Convention.

Article 18

The provisions of this Chapter do not limit the power of a judicial or administrative authority to order the return of the child at any time.

Article 19

A decision under this Convention concerning the return of the child shall not be taken to be a determination on the merits of any custody issue.

Article 20

The return of the child under the provisions of Article 12 may be refused if this would not be permitted by the fundamental principles of the requested State relating to the protection of human rights and fundamental freedoms.

Chapter IV RIGHTS OF ACCESS

Article 21

An application to make arrangements for organizing or securing the effective exercise of rights of access may be presented to the Central Authorities of the Contracting States in the same way as an application for the return of a child.

The Central Authorities are bound by the obligations of co-operation which are set forth in Article 7 to promote the peaceful enjoyment of access rights and the fulfilment of any conditions to which the exercise of those rights may be subject. The Central Authorities shall take steps to remove, as far as possible, all obstacles to the exercise of such rights.

The Central Authorities, either directly or through intermediaries, may initiate or assist in the institution of proceedings with a view to organizing or protecting these rights and securing respect for the conditions to which the exercise of these rights may be subject.

Chapter V GENERAL PROVISIONS

Article 22

No security, bond or deposit, however described, shall be required to guarantee the payment of costs and expenses in the judicial or administrative proceedings falling within the scope of this Convention.

Article 23

No legalization or similar formality may be required in the context of this Convention.

Article 24

Any application, communication or other document sent to the Central Authority of the requested State shall be in the original language, and shall be accompanied by a translation into the official language or one of the official languages of the requested State or, where that is not feasible, a translation into French or English.

However, a Contracting State may, by making a reservation in accordance with Article 42, object to the use of either French or English, but not both, in any application, communication or other document sent to its Central Authority.

Article 25

Nationals of the Contracting States and persons who are habitually resident within those States shall be entitled in matters concerned with the application of this Convention to legal aid and advice in any other Contracting State on the same conditions as if they themselves were nationals of and habitually resident in that State.

Article 26

Each Central Authority shall bear its own costs in applying this Convention.

Central Authorities and other public services of Contracting States shall not impose any charges in relation to applications submitted under this Convention. In particular, they may not require any payment from the applicant towards the costs and expenses of the proceedings or, where applicable, those arising from the participation of legal counsel or advisers. However, they may require the payment of the expenses incurred or to be incurred in implementing the return of the child.

However, a Contracting State may, by making a reservation in accordance with Article 42, declare that it shall not be bound to assume any costs referred to in the preceding paragraph resulting from the participation of legal counsel or advisers or from court proceedings, except insofar as those costs may be covered by its system of legal aid and advice.

Upon ordering the return of a child or issuing an order concerning rights of access under this Convention, the judicial or administrative authorities may, where appropriate, direct the person who removed or retained the child, or who prevented the exercise of rights of access, to pay necessary expenses incurred by or on behalf of the applicant, including travel expenses, any costs incurred or payments made for locating the child, the costs of legal representation of the applicant, and those of returning the child.

Article 27

When it is manifest that the requirements of this Convention are not fulfilled or that the application is otherwise not well founded, a Central Authority is not bound to accept the application. In that case, the Central Authority shall forthwith inform the applicant or the Central Authority through which the application was submitted, as the case may be, of its reasons.

Article 28

A Central Authority may require that the application be accompanied by a written authorization empowering it to act on behalf of the applicant, or to designate a representative so to act.

Article 29

This Convention shall not preclude any person, institution or body who claims that there has been a breach of custody or access rights within the meaning of Article 3 or 21 from applying directly to the judicial or administrative authorities of a Contracting State, whether or not under the provisions of this Convention.

Article 30

Any application submitted to the Central Authorities or directly to the judicial or administrative authorities of a Contracting State in accordance with the terms of this Convention, together with documents and any other information appended thereto or provided by a Central Authority, shall be admissible in the courts or administrative authorities of the Contracting States.

Article 31

In relation to a State which in matters of custody of children has two or more systems of law applicable in different territorial units –

- a) any reference to habitual residence in that State shall be construed as referring to habitual residence in a territorial unit of that State;
- b) any reference to the law of the State of habitual residence shall be construed as referring to the law of the territorial unit in that State where the child habitually resides.

Article 32

In relation to a State which in matters of custody of children has two or more systems of law applicable to different categories of persons, any reference to the law of that State shall be construed as referring to the legal system specified by the law of that State.

Article 33

A State within which different territorial units have their own rules of law in respect of custody of children shall not be bound to apply this Convention where a State with a unified system of law would not be bound to do so.

Article 34

This Convention shall take priority in matters within its scope over the Convention of 5 October 1961 concerning the powers of authorities and the law applicable in respect of the protection of minors, as between parties to both Conventions. Otherwise the present Convention shall not restrict the application of an international instrument in force between the State of origin and the State addressed or other law of the State addressed for the purposes of obtaining the return of a child who has been wrongfully removed or retained or of organizing access rights.

Article 35

This Convention shall apply as between Contracting States only to wrongful removals or retentions occurring after its entry into force in those States.

Where a declaration has been made under Article 39 or 40, the reference in the preceding paragraph to a Contracting State shall be taken to refer to the territorial unit or units in relation to which this Convention applies.

Article 36

Nothing in this Convention shall prevent two or more Contracting States, in order to limit the restrictions to which the return of the child may be subject, from agreeing among themselves to derogate from any provisions of this Convention which may imply such a restriction.

Chapter VI FINAL CLAUSES

Article 37

The Convention shall be open for signature by the States which were Members of the Hague Conference on Private International Law at the time of its Fourteenth Session.

It shall be ratified, accepted or approved and the instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Ministry of Foreign Affairs of the Kingdom of the Netherlands.

Article 38

Any other State may accede to the Convention.

The instrument of accession shall be deposited with the Ministry of Foreign Affairs of the Kingdom of the Netherlands.

The Convention shall enter into force for a State acceding to it on the first day of the third calendar month after the deposit of its instrument of accession.

The accession will have effect only as regards the relations between the acceding State and such Contracting States as will have declared their acceptance of the accession. Such a declaration will also have to be made by any Member State ratifying, accepting or approving the Convention after an accession. Such declaration shall be deposited at the Ministry of Foreign Affairs of the Kingdom of the Netherlands; this Ministry shall forward, through diplomatic channels, a certified copy to each of the Contracting States.

The Convention will enter into force as between the acceding State and the State that has declared its acceptance of the accession on the first day of the third calendar month after the deposit of the declaration of acceptance.

Article 39

Any State may, at the time of signature, ratification, acceptance, approval or accession, declare that the Convention shall extend to all the territories for the international relations of which it is responsible, or to one or more of them. Such a declaration shall take effect at the time the Convention enters into force for that State.

Such declaration, as well as any subsequent extension, shall be notified to the Ministry of Foreign Affairs of the Kingdom of the Netherlands.

Article 40

If a Contracting State has two or more territorial units in which different systems of law are applicable in relation to matters dealt with in this Convention, it may at the time of signature, ratification, acceptance, approval or accession declare that this Convention shall extend to all its territorial units or only to one or more of them and may modify this declaration by submitting another declaration at any time.

Any such declaration shall be notified to the Ministry of Foreign Affairs of the Kingdom of the Netherlands and shall state expressly the territorial units to which the Convention applies.

Article 41

Where a Contracting State has a system of government under which executive, judicial and legislative powers are distributed between central and other authorities within that State, its signature or ratification, acceptance or approval of, or accession to this Convention, or its making of any declaration in terms of Article 40 shall carry no implication as to the internal distribution of powers within that State.

Article 42

Any State may, not later than the time of ratification, acceptance, approval or accession, or at the time of making a declaration in terms of Article 39 or 40, make one or both of the reservations provided for in Article 24 and Article 26, third paragraph. No other reservation shall be permitted.

Any State may at any time withdraw a reservation it has made. The withdrawal shall be notified to the Ministry of Foreign Affairs of the Kingdom of the Netherlands.

The reservation shall cease to have effect on the first day of the third calendar month after the notification referred to in the preceding paragraph.

Article 43

The Convention shall enter into force on the first day of the third calendar month after the deposit of the third instrument of ratification, acceptance, approval or accession referred to in Articles 37 and 38.

Thereafter the Convention shall enter into force –

- (1) for each State ratifying, accepting, approving or acceding to it subsequently, on the first day of the third calendar month after the deposit of its instrument of ratification, acceptance, approval or accession;
- (2) for any territory or territorial unit to which the Convention has been extended in conformity with Article 39 or 40, on the first day of the third calendar month after the notification referred to in that Article.

Article 44

The Convention shall remain in force for five years from the date of its entry into force in accordance with the first paragraph of Article 43 even for States which subsequently have ratified, accepted, approved it or acceded to it.

If there has been no denunciation, it shall be renewed tacitly every five years.

Any denunciation shall be notified to the Ministry of Foreign Affairs of the Kingdom of the Netherlands at least six months before the expiry of the five year period. It may be limited to certain of the territories or territorial units to which the Convention applies.

The denunciation shall have effect only as regards the State which has notified it. The Convention shall remain in force for the other Contracting States.

Article 45

The Ministry of Foreign Affairs of the Kingdom of the Netherlands shall notify the States Members of the Conference, and the States which have acceded in accordance with Article 38, of the following –

- (1) the signatures and ratifications, acceptances and approvals referred to in Article 37;
- (2) the accessions referred to in Article 38;
- (3) the date on which the Convention enters into force in accordance with Article 43;
- (4) the extensions referred to in Article 39;
- (5) the declarations referred to in Articles 38 and 40;
- (6) the reservations referred to in Article 24 and Article 26, third paragraph, and the withdrawals referred to in Article 42;
- (7) the denunciations referred to in Article 44.

In witness whereof the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this Convention.

Done at The Hague, on the 25th day of October, 1980, in the English and French languages, both texts being equally authentic, in a single copy which shall be deposited in the archives of the Government of the Kingdom of the Netherlands, and of which a certified copy shall be sent, through diplomatic channels, to each of the States Members of the Hague Conference on Private International Law at the date of its Fourteenth Session.